

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ РАИСЛИГИДА 27 ЯНВАРЬ КУНИ ЁШЛАР БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВА БЎШ ВАҚТЛАРИНИ МАЗМУНЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ МУҲОКАМАСИ ЮЗАСИДАН ВИДЕОСЕЛЕКТОР ЙИФИЛИШИ БЎЛИБ ЎТДИ.

ҲУҚУҚ

1997-йил 27-августдан чиқа бoshлаган

www.huquq.uz

2021-Ҳ. 28-ҲАНВАР, №4 (1253)

ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ ҲАЁТ-МАМОТ МАСАЛАСИДИР

«Янги Ўзбекистон мактаб остонасидан, таълим-тарбия тизимидан бошланади». Давлатимиз раҳбари илгари сурган ушбу фикр замирида улкан фалсафа, давлат сиёсатининг моҳияти ва катта режалар жамланган.

Ботир КУДРАТХОДЖАЕВ,
Хоразм вилояти прокурори

Дарҳақиқат, тараққиёт йўлини танлаган ҳар қандай давлат биринчи навбатда таълим ва тарбияга эътибор қаратиши шарт. Аксинча, таълимга етарлича эътибор қаратмаслик қандай оқибатларга олиб келишини кўриш учун яқин ўтмишимизга назар ташлашнинг ўзи кифоя.

Юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар учун таълим тизими таянч сифатида, тизимдаги муаммолар эса биринчи даражали масала деб белгилангани бежиз эмас.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, таълим-тарбия масаласи фақат шу соҳа вакилларининг муаммоси эмас. Миллат тақдири ҳақида қайғурадиган ҳар бир инсон ушбу масалага диққат қаратиши, таълим-тарбия ривожига ўз хиссасини қўшишни бурч деб билиши зарур.

Давоми 5-бетда

АДВОКАТ ПОРА ТАЛАБ ҚИЛДИ

8-БЕТ

2021 йил учун 12 ойлик обуна:

«Ҳуқуқ» газетасининг йиллик (52 та сон) таннархи **330 000** сўм. Газетани обуначиға етказиб бериш ҳисобға олинмаган. Тегинли ташкилотларнинг хизмат ҳаққини қўшган ҳолда йиллик обуна нархлари қуйидагича.

«Матбуот тарқатувчи» АК
457 608 сўм
(Тошкент ш.)

«Ўзбекистон почтаси» АЖ «Матбуот тарқатиш» филиали **468 984** сўм (Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар), **454 320** сўм (Тошкент ш.)

«Кўҳна-шош» МЧЖ
392 000 сўм
(Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент ш.)

«Тошкент почтамати» филиали
454 320 сўм
(Тошкент ш.)

«Ҳуқуқ» газетаси таҳририяти билан шартномаси мавжуд ташкилотлар

ДЎСТЛИК – АЛЛОҲ ТУҲФА ЭТГАН НЕЪМАТ

Ҳар қандай шaroитда ишончли, самимият ва сadoқатга асосланган ҳолда ҳақиқий дуст буладиганлар анқонинг уругига айланган.

12-БЕТ

ШАРАФЛИ ҲАЁТ ЙЎЛИ

Ишига фидойи, касбига содиқ инсон, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси, юрtdошларимизнинг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлган тажрибали ҳуқуқшунос Ботир Калонов кутлуғ 80 ёшни қарши олди.

У Қашқадарё вилоятининг Ғузор туманида таваллуд топган. Ботир ака Калонов прокуратура органлари тизимида кўп йиллардан буён фаолият юритиб, эл-юрт тинчлиги, осойишталигини таъминлашдек масъулиятли ҳамда шарафли вазифага муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

У 1965-1968 йилларда Қарши шаҳар прокуратурасида қатта терговчи, 1968-1972 йилларда Қашқадарё вилояти прокуратурасида бўлим бошлиги, 1972-1981 йилларда Қарши шаҳар прокурори, 1981-1983 йилларда Қашқадарё вилояти партия қўмитаси маъмурий идоралар бўлими мудир, 1983-1987 йилларда Қашқадарё вилояти прокурори, 1987-1990 йилларда Тошкент шаҳар прокуратурасида бўлим бошлиги ўринбосари, 1990-1992 йилларда Сирдарё вилояти прокурорининг ўринбосари, 1992 йилдан 2002 йилгача Навоий вилояти прокурори лавозимида ишлаб, ватанимизга сидқидилдан хизмат қилди.

Ботир Ҳамзаевич касрда ва қайси лавозимда ишлашидан қатъи назар, ҳаммиса билимдон ва самимий инсон сифатида ҳурмат қозонди. Меҳнатсеварлиги, талабчанлиги, адолатпарварлиги, ташкилотчилиги туфайли барчанинг эътиборига сазовор

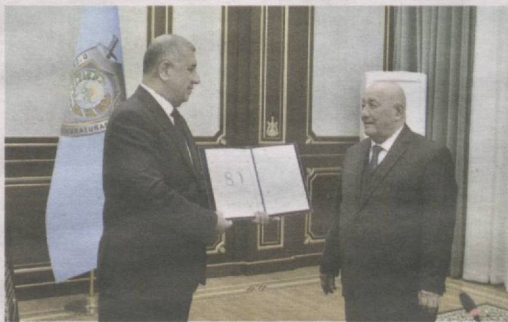
бўлди. 25 январь куни Бош прокуратура биносидан Ботир Калоновнинг 80 йиллик таваллудига бағишлаб ўтказилган тадбирда ҳам Бош прокурор томонидан унинг меҳнатлари юқори баҳолалиб, хизматлари эътироф этилди ва унга эсдалик совғалари топширилди.

Ботир Калонов тинимсиз ва самарали меҳнатлари эвазига «3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси» махсус унвони, «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони, «Хурмат белгиси» ордени, «МДХга аъзо давлатлар бош прокурорлари мувофиқлаштирувчи кенгаши ташкил топганининг 25 йиллиги» эсдалик нишони ва катор медаллар ҳамда фахрий ёрликлар билан мукофотланди.

Хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари орасида Ботир аканинг шогирдлари кўп. Улар устозининг эзгу ишларидан ибрат олиб, ўғитларига амал қилган ҳолда ўз вазифаларини адо этишмоқда.

2005 йилдан ҳозирги кунга қадар Ботир Калонов Ўзбекистон прокуратура органлари фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази раиси лавозимида ишлаб келмоқда.

Тиниб-тинчимас, сергайрат Ботир ака ушбу марказнинг асосий ташкилотчиларидан бўлиб, умрини эл-юрт

тинчлиги учун бахшида этган прокуратура фахрийларидан кунда-кунора хабар олишдан чарчамайди. У киши юбилейларда, байрамларда фахрийларнинг уйларига совғалар билан кириб борганида уларнинг кўнгиллари тоғдек кўтарилади. Зеро, кўнгилларни обод этмоқ фақат олижаноб ва олийҳиммат инсонларнинг ишидир. «Инсонларга хурсандчилик улашиш, оғирини енгил қилиш – савоб иш. Аслида кекса авлод вакиллари шодлик бахш этиш учун кўп нарса керак эмас. Эътибор, ширин сўз, меҳру саховат уларнинг дилини обод этади», – деган эди Ботир ака ёш мутахассислар билан учрашувларининг биринчи.

Ибрatга тўла ҳаёт йўлида Ботир ака Калонов турмуш ўртоғи билан биргаликда фарзандларини эл қорига ярайдиган, баркамол инсонлар қилиб

тарбиялади. Фарзандларининг барчаси олий маълумотли мутахассис бўлишди. Умр дафтари яхши амаллар билан безаётган Ботир акага тилакларимиз бисёр. Фарзандлар камоли, набиралар икболдан ҳаётингиз файзга тўлсин.

Хурматли Ботир Ҳамзаевич, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва яқинларингизга сихат-саломатлик, узоқ умр, оилавий тотувлик, хонадонингизга тинчлик-осойишталик ва файзу барака тилаймиз! Ғайрат ва шижоат сизни ҳеч қачон тарк этмасин!

100 ёшга тўлганингизда ҳам кутлаш, ёнингизда туриш насиб этсин! Яқинларингиз ва шогирдларингиз бахтига доимо омон бўлинг!

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокуратураси
жамоаси

ЭНГ ЯХШИЛАРИ АНИҚЛАНДИ

Ҳарбий прокуратурада Бош прокурорнинг 2016 йил 29 августдаги буйруғи билан тасдиқланган «Прокуратура органлари ходимлари ўртасида касбий танлов ўтказиш тартиби тўғрисида»ги низоми асосида ўтказилган касбий танловнинг дастлабки босқичи ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Жумладан, номинациялар бўйича ғолиблар — «Йилнинг энг яхши прокурори» Самарқанд ҳарбий прокурори Одилжон Ўсаров, «Йилнинг энг яхши давлат айбловчиси» Фарғона ҳарбий прокурорининг қатта ёрдамчиси Ойбек Шерматов, «Йилнинг энг яхши терговчиси» Республика Ҳарбий прокуратураси ўта оғир жиноятларни тергов қилиш бўлими АМИБ қатта терговчиси – бўлим бошлигининг ўринбосари Шерзод Мирзаев совғалар билан мукофотланди.

Анджон ҳамда Навоий ҳарбий прокурорлари Дилмурод Ҳамроев ва Қаҳрамон Исроилов – «Йилнинг энг яхши прокурори», Республика Ҳарбий прокуратураси Судларда прокурор ваколатини таъминлаш бўлими ҳарбий прокурори Камолiddин Рузметов – «Йилнинг энг яхши давлат айбловчиси», Тошкент ҳарбий прокуратураси қатта терговчиси Шуҳрат Худойбердиев ва Анджон ҳарбий прокуратураси терговчиси Зоиржон Тоҳировлар «Йилнинг энг яхши терговчиси» номинацияси бўйича танлов совриндорлари деб топилди.

Равшанжон ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси бўлим бошлиги

МУРОЖААТЛАР РАҚАМЛАРДА

ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИГА КЕЛИБ ТУШГАН МУРОЖААТЛАР

2020 — 403 019 та } 91 230 тага камайган
2019 — 494 249 та }

214 610 та мурожаат бевосита прокуратура органларида ҳал этилган.

ШУНДАН

43 060 таси қаноатлантирилган,

4 198 таси рад қилинган,

167 352 таси бўйича тушунтириш берилган.

39 170 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланган.

Виртуал ва Халқ қабулхоналаридан юборилган **86 275** та мурожаатдан **78 365** таси кўриб чиқилган.

ШУНДАН

28 267 таси қаноатлантирилган,

49 096 таси бўйича тушунтиришлар берилган,

1 002 таси рад қилинган,

1 018 таси кўрмасдан қолдирилган,

2 567 таси тугатилган.

202 105 нафар фуқаро ва юридик шахсларнинг вакиллари қабул қилинган.

78 713 нафар жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари шахсан прокурорлар,

48 883 нафари прокурор ўринбосарлари қабулида бўлган.

61 480 нафар жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари сайёр ва оммавий қабулда,

697 нафари видеоконференцалоқа воситалари орқали қабул қилинган.

Бош прокурор томонидан **143** нафар, Бош прокурор ўринбосарлари томонидан **2 307** нафар жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари қабул қилинган.

Анвар ИХТИЯРОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи ўринбосари

01.01.2021 йил ҳолатига

АДОЛАТ — ҚОНУН УСТУВОРЛИГИДА

2020 йили мамлакатимизда суд-хуқуқ тизимини такомиллаштириш, фуқаро ва тадбиркорларнинг хуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ишлари кучайтирилди.

Албатта, ўтган даврда Бош прокуратуранинг маъмурий суд ишларини юритишда прокурор ваколатини таъминлаш бошқармаси томонидан бу йўналишдаги фаолиятни юқори даражада ташкил этиш чоралари кўрилди. Прокуратура органларининг 2020 йилда амалга оширган ишлари тахлили ижобий жиҳатларни ҳам, бартараф этилиши лозим бўлган камчиликларни ҳам кўрсатиб берди.

Тахлилларга кўра 2020 йилнинг 12 ойида маъмурий суд томонидан жами 355099 та иш кўрилган бўлиб, уларнинг 14988 таси оммавий хуқуқий низолар, 340111 таси маъмурий хуқуқбузарликка оид ишлардир. Судларда кўрилган 25249 та ишда прокурор иштироки таъминланиб, судларнинг 760 та ноқонуний қарори прокурор протести асосида қонунга мувофиқлаштирилган. Шундан 94 таси апелляция, 615 таси кассация, 51 таси эса назорат инстанциясида бекор қилинган ёки ўзгартирилган.

Бошқарма ходимлари Олий судда назорат тартибда кўрилган 564 та ишда қатнашиб, қонуний, асосли ва адолатли қарор қабул қилиш юзасидан асосланган фикрлар берган. Бунинг натижасида маъмурий хуқуқбузарликка оид 19 та иш шахснинг ҳаракатида хуқуқбузарлик аломатлари йўқлиги сабабли МЖТКнинг 271-моддаси 1-бандига асосан тугатилган. Бош прокуратуранинг протестига асосан судларнинг қонунга зид 51 та қарори Олий суд томонидан қонунга мувофиқлаштирилиши таъминланган.

Жисмоний ва юридик шахслардан келиб тушган 275 та мурожаат бевосита бошқарма томонидан ҳал этилиб, уларнинг 33 таси каноатлантирилган. Масалан, Давлат солиқ қўмитаси раиси ўринбосари М.Мирзасевнинг Олий суд маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъатининг 2019 йил 2 декабрдаги қарори билан ариза «Омилкор савдо» МЧЖ раҳбари Б.Бобожононовнинг шикоятига асосан Хоразм вилояти давлат солиқ бошқармасининг 2019 йил 6 майдаги 372 млн. сўм жарима ва 92,4 млн. сўм солиқ ундириш тўғрисидаги қарори ҳақиқий эмас деб топилганидан норози бўлиб Бош прокуратурага йўллаган мурожаати иш ҳужжатлари билан ўрганиб чиқилди.

Ўрганиш натижасига кўра Олий суд маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан бир қатор моддий хуқуқ нормалари бузилишига йўл қўйилгани аниқланиб, ҳайъатнинг 2 декабрдаги қарорини бекор қилиш ҳақида Олий суд раёсатига назорат тартибда протест келтирилди.

Раёсатнинг 2020 йил 24 декабрдаги қарори билан суд қарорлари бекор қилиниб, иш янгидан кўриш

учун биринчи инстанция судига юборилиши таъминланди.

«Меъмор механизация қурилиш» хусусий корхонасининг Тошкент шаҳар ҳокимининг 2018 йил 27 июлдаги 1141-қарорини ҳақиқий эмас деб топилган ҳақидаги, «O'zaronavigatsiya маркази» ДУКнинг Самарқанд тумани ҳокимининг 2015 йил 31 декабрдаги 1886-к қарорини ҳақиқий эмас деб топилган ҳақидаги аризалари бўйича қабул қилинган суд қарорлари ҳам тарафларнинг шикоятига асосан ўрганиб чиқилиб, Бош прокуратуранинг протестларига асосан Олий суд маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан бекор қилинган.

Маъмурий судларда оммавий хуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган ишларнинг кўрилишида прокурор иштироки самарадорлиги ва суд қарорларининг ўз вақтида ўрганилиши ҳам ўрганилиб, умумлаштирилди.

Айрим ҳудудларда камчиликлар борлигидан кўз юмиб бўлмайд. Хусусан, Бош прокурор ўринбосарининг 2018 йил 18 августдаги

Судларнинг 760 та қарори прокурор протести асосида қонунга мувофиқлаштирилган.

кўрсатмасида апелляция ва кассация инстанцияларида ишлар кўрилишида прокурорлар томонидан ишлар тўлиқ ўрганилиб, қонуний, асосли ва адолатли суд қарори қабул қилинишига қўмаклашиш учун асосланган фикр бериш белгиланган бўлса-да, айрим прокурорлар ишларни тўлиқ ўрганмаслиги натижасида камчиликларга йўл қўйилган. Мазкур ишлар бўйича қабул қилинган ноқонуний қарорлар Олий суднинг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан қонунга мувофиқлаштирилган.

Прокуратура органларида бундай ҳолатларнинг олдини олиш ва фаолиятни такомиллаштириш мақсадида тақлифлар ишлаб чиқилди.

Суд-хуқуқ соҳасидаги ислохотлар 2021 йилда ҳам давом эттирилади, албатта. Буларнинг барчаси инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга, қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади. Бундай муҳим вазифа прокуратура ходимлари зиммасига катта масъулият юклайди.

Дилшод АХМЕДОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

Ўзбекистон Меҳнат кодексининг 112-моддасида «Ходимнинг илтимосига кўра суд ишга тиклаш ўрнига унинг фойдасига (ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ташқари) камида уч ойлик иш ҳақи миқдорида қўшимча ҳақ ундириб бериши мумкин» деб белгиланган.

С.Сейтимова ва З.Сейтимова Амударё тумани халқ таълими бўлимига қарашли 36-мактабга ишга тиклаш, мажбуран бекор юрган кунлари учун иш ҳақи ва маънавий зарар ундириш ҳақидаги даъво аризаси билан фуқаролик ишлари бўйича Амударё тумани судига мурожаат қилган. Лекин суд жараёнида даъво мазмунини ўзгартириб, ишга тиклаш ўрнига Меҳнат кодексининг 112-моддасига асосан 3 ойлик иш ҳақи миқдорида қўшимча ҳақ ундиришни сўраган.

Фуқаролик ишлари бўйича Амударё тумани суди даъво ни каноатлантириб, Амударё тумани ХТБга қарашли 36-мактабдан С.Сейтимова ва З.Сейтимовага жами 37 млн. 171 минг 983 сўм ундириш ҳақида ҳал қилув қарори қабул қилган. Лекин даъвогарлар ва жавобгар томонидан

прокуратурага қилинган мурожаатга асосан суд қарорининг қонунийлиги ўрганиб чиқилганда, қарорда даъвогарларга тўланиши лозим бўлган пулни умумтаълим мактабидан ундириш белгиланиб қонун талаблари бузилгани ва уни бажариш мумкин эмаслиги аниқланди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 21 августдаги «Таълим ва тиббиёт муассасаларини молиялаштириш механизмининг ҳамда давлат молиявий назорати тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори асосида 2017 йил 1 сентябрдан бошлаб ўзларининг бўйсунувидида қуйи муассасаларда бухгалтерия хизматлари тугатилиб, туман (шаҳар) халқ таълими бўлимларида марказлаштирилган молия-бухгалтерия хизматлари ташкил этилиб, уларнинг асосий вазифаларидан бири сифатида марказлаштирилган тартибда қуйи муассасаларнинг харажатлар сметаси тузилиши ва ижро этилишини, иш ҳақининг ҳисобланиши ва тўланишини, товар, иш ва хизматларнинг харид қилинишини, бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобининг юртилишини таъминлаш, шунингдек, уларнинг фаолият профили бўйича товарлар (ишлар, хизматлар) реализациясидан тушадиган даромадлар мониторингини юритиш белгиланган бўлса ҳам фуқаролик иши кўрилишида қўшимча жавобгар сифатида туман халқ таълими бўлими жалб қилинмаган.

Ушбу суднинг ноқонуний қарорига протест келтирилди ва ишнинг апелляция инстанцияси судида кўриб чиқиш давомида қўшимча жавобгар сифатида Амударё тумани халқ таълими бўлимидан масъул ходим жалб этилди. Натижада даъвогарларга тўланиши лозим бўлган иш ҳақи ва маънавий зарарни Амударё тумани ХТБдан ундириш ҳақида қонуний қарор қабул қилиниши таъминланди.

Асел МАХМУТОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси бўлим прокурори

ЁШЛАР — ЭРТАМИЗ ЭГАЛАРИ

Давлат раҳбарининг Олий Мажлисга қилган мурожаатининг мазмун-моҳиятини аҳолига етказиш мақсадида Тошкент ҳарбий прокуратураси ва Зангиота тумани ҳокимлиги ҳамкорлигида Мудофаа вазирлиги махсус авария-тиклаш бошқармасида маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Унда ҳарбий прокуратура, Ёшлар иттифоқи Зангиота тумани бўлими ходимлари, ёшлар ўртасида ўтказилган нуфузли мусобақаларнинг голиблари ва ҳарбий қисм мuddатли ҳарбий хизматчилари ҳамда Зангиота туманидан Сурхондарё вилоятида йиғилган бурчин бажараётган аскарларнинг ота-оналари катнашди.

Сўзга чиққанлар ёш авлодга илм олиш, тадбиркорлик ва бошқа соҳаларда ўз салоҳиятини намоён қилиши учун

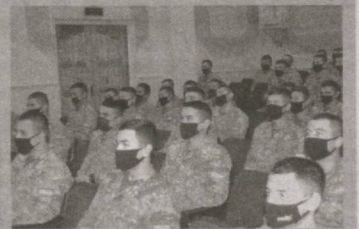
яратилган имкониятлар, бундан унумли фойдаланиб муваффақиятга эришадиган ёшлар ҳақида ҳам алоҳида тўхталиб ўтишди.

Бундан ташқари, Зангиота туманидаги барча ҳарбий қисм ва муассасалар ҳарбий хизматчилари ва уларнинг оила аъзолари, маҳаллаларда яшовчи 14 ёшдан 60 ёшгача бўлган фуқаролар, Мудофаа вазирлиги қасаба уюшмаси, қатор ташкилотлар ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирокида «Соғлом ҳаёт

сари беш минг кадам» шиори остида фестивал ўтказилди.

Шунингдек, Мудофаа вазирлиги ҳаво ҳужумидан мудофаа ва ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлиги, Янгийўл шаҳар ҳокимлиги, Республика маънавият ва маърифат маркази Янгийўл шаҳар бўлини маси ҳамкорлигида шаҳарда жойлашган ҳарбий қисм ҳар-

бий хизматчилари ва уларнинг оила аъзолари ҳамда мактаб ўқувчилари иштирокида Президент мурожаати юзасидан маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Гулчеҳраҳон ТУРСУНОВА,
Тошкент ҳарбий прокурорининг ёрдამчиси

ДАВЛАТЧИЛИКНИНГ МУСТАҲҚАМ ПОЙДЕВОРИ

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга мурожаатида илгари сурилган фикр ва ташаббуслар ўзини ватан тақдирига дахлдор санаган юртдошларимизни бефарқ қолдирмади.

Ўтган йиллардан фарқи равишда инсоният корона-вирус пандемиясини бошидан кечираётган бир даврга тўғри келган мурожаатда юртимизда 2020 йилда қилинган ишлар, яқин истикболга мўлжалланган асосий вазифалар баён этилди. Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган ислохотлар 2021 йилда ҳам изчил давом эттирилиши эълон қилинди.

Мурожаатда Президентимиз суд ҳокимиятининг адолат ва қонун устуворлигини таъминлашдаги ўрнига урғу берар экан, бу борада ҳали қилиниши керак бўлган ишлар кўлигини таъкидлади.

2021 йилдан суд тизимида «бир суд – бир инстанция» тамойили жорий этилади, бир-бирини тақрорлайдиган суд босқичлари қисқартирилади. Одил судловга хос бўлмаган

ишларни назорат тартибда кўриш амалиёти бекор қилинади. Булар, шубҳасиз, суд қарорларининг адолатли, қонуний бўлишини таъминлашда асосий мезондир. Чунки илгари вилоят судларининг қарори устидан берилган шикоятлар шу судларнинг ўзида кўриб чиқилар эди. Бунинг оқибатида биргина 2019 йилда вилоят судларининг 13 мингта қарори Олий суд томонидан ўзгартирилган ва бекор қилинган.

Навбатдаги муҳим янгиллик шуки, аҳоли ва тадбиркорларга қулайлик яратиш мақсадида 2021 йилдан фуқаролик, иқтисодий ва жиноят ишлари бўйича вилоят даражасидаги учта суд битта суд сифатида бирлаштирилди. Шунингдек, бу йилдан бошлаб суд муҳокамасига қадар судда ишларни дастлабки эшитиш амалиёти жорий этилади. Бунда ишни тўхтатиш ёки тугатишга асос

етарли бўлса, суд ишни аввалгидай терговчи ёки прокурорга қайтармасдан, яқуний қарорни қабул қилади.

Яна бир муҳим янгиллик – инвесторлар ҳуқуқларини муносиб ҳимоя қилиш мақсадида Олий судда инвестициявий низолар ва рақобатга онд ишларни кўриш бўйича махсус судлов таркиби ташкил этилди. Низо миқдори 20 млн. АҚШ долларидан ошадиган ишлар Олий судда кўрилади. Энди инвесторлар низони ҳал қилиш учун тўғридан-тўғри Олий судга мурожаат қилишлари мумкин.

Суд тизимида рақамлаштириш изчил давом эттирилади: фуқароларга суд бисносига келиб юрмасдан онлайн тартибда мурожаат қилиш имкони берилди, аризаларни кўриб чиқиш жараёнини масофадан туриб кузатиб бориши мумкин бўлади.

Жазони ижро этиш тизимида ҳам инсонпарварлик тамойилини кенг қўллаш давом эттирилади. Жумладан, халқаро стандартлардан келиб чиқиб, 25 та манзил-колония босқич-ма-босқич тугатилади.

Биринчи марта озодликдан маҳрум этилган шахсга берилган жазо энгилроғи билан алмаштирилса, у манзил-колонияга ўтказилмасдан, тўғридан-тўғри пробация назоратида олинади. Мазкур энгиллик натижасида ҳозир жазо ўтаётган 6 минг кишига ўз маҳалласи назоратида, оиласи бағрида бўлиш имконияти яратилади.

Энди ишларни судгача ҳал қилиш амалиёти жорий этилади.

Энди жазони энгилроғи билан алмаштириш ва шартли озод қилиш тўғрисида тақдимнома киритиш ваколати жазони ижро этиш муассасаларидан янги ташкил этиладиган инсонпарварлик комиссияларига ўтказилади.

Давлат раҳбари жамяятдаги долзарб муаммоларни ҳал

этишда жамоатчилик назоратининг ўрни бекиёс эканига яна бир бор эътибор қаратди. Хусусан, дастлабки тергов, қидирувда қийноқларни камайтириш учун улар устидан ошбу бекор қилинган назоратини қучайтириш зарурлигини таъкидлади. Энди ошбу бекор қилинган назоратини қучайтириш зарурлигини таъкидлади. Энди ошбу бекор қилинган назоратини қучайтириш зарурлигини таъкидлади. Энди ошбу бекор қилинган назоратини қучайтириш зарурлигини таъкидлади.

Ўз навбатида, Олий Мажлис палаталари ҳар йили ошбу бекор қилинган назоратини қучайтириш зарурлигини таъминлашга, халқимизнинг эртанги кунга ишончини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Бир сўз билан айтганда, одил судлов тизимидаги ислохотлар адолат ва қонун устуворлигини таъминлашга, халқимизнинг эртанги кунга ишончини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Баҳодир ҚОРАЕВ,
жиноят ишлари бўйича Бекобод шаҳар судининг раиси

ҲУҚУҚИЙ АҲБОРОТНИ ЕТКАЗИШ

Унда нималарга эътибор қаратиш даркор

Суд мустақиллигини мустаҳкамлаш ва бу ҳақда жамоатчиликни хабардор қилишда суд ва ОАВ ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этади. Ўз навбатида аҳолини сифатли ҳуқуқий ахборот билан таъминлаш ҳам бугун долзарб масалага айланган.

Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги билан ҳамкорликда журналист ва блогерлар учун «Суд мустақиллиги ва сўз эркинлиги: суд процессларини ёритишнинг ўзига хос жиҳатлари ҳамда бу борада амалдаги қонунчилик талаблари» мавзусида семинар ташкил қилди.

Семинарда суд жараёнларини ёритишда судьяларнинг журналистлар билан ҳамкорлиги масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Шунингдек, судларнинг муҳим вазифаларидан бири сифатида фаолиятнинг очиклиги ва шаффофлигини таъминлаш, фуқаролик жамяти институтлари, хусусан, оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорликни ривожлантириш муҳимлиги қайд этилди.

Судьялар олий мактабида бевосита ва билвосита (онлайн) тарзда ташкил этилган ўқув машғулотларида таниқли ҳуқуқшунослар, тажрибали журналистлар ва медиа экспертлари маъруза билан иштирок этмоқда.

Эътиборлиси, икки ҳафта давомида душанба, чоршанба ва жума кунлари ўтказиладиган машғулотлар бепул ва унда қатнашиш чекланмаган.

Ўз мухбиримиз

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМ

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга қилган мурожаатида 2021 йил учун асосий вазифалар, ички ва ташқи сиёсатга доир устувор йўналишлар эълон қилинди.

Президент мурожаатида қонун устуворлигини таъминлашга бағишланган вазифалар ҳақида гапириб, сўнгги тўрт йилда суд-ҳуқуқ соҳасини ислох этиш юзасидан қирқдан ортиқ қонун, фармон ва қарор қабул қилинганини таъкидлади.

2021 йил январдан бошлаб вилоят ва унга тенглаштирилган фуқаролик, жиноят ишлари бўйича судлар ва иқтисодий судлар негизда судьяларнинг қатъий ихтисослашувини сақлаб қолган ва суд ишларини юритиш турлари бўйича алоҳида судлов хайъатларини ташкил этган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар умулридикция судлари ташкил этилди.

Энди Олий суд назорат тартибидан ишларни кўриши амалиёти бекор қилинади. Шу кунга қадар вилоятлар ва Тошкент шаҳар судида ишларни кўришда раёсат босқичи ва тартиби бекор қилинган эди. Аини пайтда суд ҳужжатларини қайта кўришга ваколатли апелляция ва кассация инстанциялари фаолиятини ислох қилиш муҳим саналади.

Ишларни судгача ҳал қилиш амалиёти жорий этилади. Шу кунга қадар ушбу масала долзарб аҳамият касб этган, чунки судларнинг юкламасини камайтириш, низоларни ҳал қилишда аҳолига қулайлик яратиш, судларда ишларни ҳар томонлама сифатли ҳал қилиш асосий вазифа этиб белгиланган.

Амалиётда ҳозир ҳақамлик судлари, маҳаллада яраштирув тамойилларини қўллаш, ҳокимият ва бошқа ваколатли идораларга талабнома юбориш

шакллари, ФХДБ, нотариат, солиқ ва бошқа органлар низоларни судга қадар ҳал қилишда етакчи ўрин тутмоқда.

Мурожаатда судларда онлайн қатнашиш мумкин бўлиши алоҳида таъкидланди. Коронавирус пандемияси туфайли судларга онлайн мурожаат қилиш ва иштирок этишга эҳтиёж ошди. Шу вақтга қадар судларга электрон шаклда мурожаат қилиш амалиёти мавжуд эди. Энди бу амалиётни кенг жорий этиш, шу кунга қадар онлайн мурожаатлар билан ишлаётган судлар тажрибасини таҳлил қилиш, айрим муаммоларни бартараф этиш, эришган ютуқларини ўрганиш вазифаси қўйилиши зарур. Айниқса, мазкур амалиётни вилоят ва туманларда қўллаш аҳолига қулайлик яратиш, вақт, ҳаражат ва қоғоз сарфини кескин қисқартириш имконини беради.

Энди судларда онлайн қатнашиш мумкин.

Ислохотларнинг кейинги босқичларида ишларни онлайн кўришнинг процессуал тартибини йўлга қўйиш зарурати пайдо бўлди. Бу амалиёт айниқса фуқаролик ва иқтисодий судлар фаолиятида самара бериши аниқ. Аммо судларда онлайн иш кўриш тартибига доир йўриқнома ишлаб чиқиши керак. Шунингдек, иқтисодий судлар амалиётида далилларни таъминлаш, суд тошшириқлари юбориш амалиётини ҳам онлайн шаклга ўтказиш зарурати мавжуд.

Судлар фаолиятига онд ўзгаришлардан барчани хабардор этиш мамлакатда ижтимоий адолат ва қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади.

Алибек ХАЙТБОЕВ,
Юқоричирчиқ туманлараро иқтисодий суди судьяси

FAOLIYAT

ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ ҲАЁТ-МАМОТ МАСАЛАСИДИР

Давоми. Бошланиши 1-бетда

Хоразм вилояти прокуратураси органлари ҳам худудда таълим-тарбия сифатини яхшилашга алоҳида эътибор қаратмоқда. Вояга етмаганлар йўналишидаги ишлар янгича тизим асосида ташкил қилинаёпти.

«Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида»ги, «Таълим тўғрисида»ги ҳамда «Мақтабгача таълим ва тарбия тўғрисида»ги қонунларнинг аниқ ва бир хил бажарилишини таъминлаш чоралари кўрилмоқда.

Шу мақсадда вилоят прокуратураси, Бош прокуратура ҳузуридagi Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти Хоразм вилояти бошқармаси органларида хизмат қилаётган 200 нафар малакали ходим воҳамиздаги 330 та давлат мақтабгача таълим ташкилоти ва 546 та умумий ўрта таълим мактабига ҳуқуқий-амалий ёрдамчи сифатида бириктирилди.

Ушбу ходимларимиз педагоглар, ўқувчилар, тарбияланувчилар билан тўғридан-тўғри мулоқот ўтказиб, мактабгаги тиббий-санитария, моддий таъминот, таълим сифати, давомат, ўзлаштиришдаги муаммоларни аниқлаш ва бартараф қилишда, мутасаддиларнинг бу борадаги масъулиятини оширишда фаол иштирок этмоқда. Бу ўз навбатида қонунбузилишларни тез аниқлаш ва бартараф этишга хизмат қилмоқда.

Аниқланган муаммоларни таҳлил қилиш, маълумотларни умумлаштириш ва тегишли идоралар билан маълумот алмашиш бўйича туман ва шаҳар прокурорлари раҳбарлигида туман ва шаҳар штаблари, уларнинг самардорлигини ошириш ва назорат қилиш мақсадида вилоят прокурорининг ўринбосари бошчилигида вилоят штаби тузилди.

Вилоят прокуратураси ташаббуси билан ҳар бир мактабда ушбу даргоҳни тамомлаган, халқ орасида обрў қозонган, жамият ва давлат ривожига муносиб ҳисса қўшиб келаётган, турли соҳаларда муваффақиятларни қўлга киритган инсонлар рўйхати тузилиб, шу асосда «Бизнинг битирувчилар – фахримиз» шiori остида стендлар тайёрланди. Бу ёшларнинг билим олишга қизиқшини оширишга, улар ўртасида жисмоний тарбия ва соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилишга ҳамда ўзларига бўлган ишончини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Маълумки, мактабларга ота-оналар кўрсатаётган ёрдам турли баҳаларга сабаб бўлмоқда. Айримлар ушбу маблағларни мутасаддилар талон-торож қилади деган фикрда.

Бундай қарашларга барҳам бериш мақсадида барча мактаб-

ларда «Ҳомийлик ва бегараз ёрдамларни қайд қилиш дафтари» юритилмоқда. Мақсад таълим ташкилотларига кўрсатиладиган ҳар қандай ёрдамнинг қирим қилинишини таъминлаш ва талон-торож қилинишининг олдини олиш, моддий жавобгар шахсларни белгилаш, энг асосийси коррупцияга йўл қўймасликдир.

Давлатимиз раҳбари томонидан 2021 йилга «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб ном берилиши прокуратура органлари зиммасидаги масъулиятни ҳам оширди. Таълим ва тарбияни ривожлантириш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг тўғри овқатланишини назорат қилиш устувор вазифаларимиз сирасига кирди.

Хоразм вилоятидаги 546 та умумтаълим мактабида 355 216 нафар ўқувчи тахсил олмақда. Ушбу мактабларда дарслар қарантин талабларига риоя қилинган ҳолда олиб борилаётгани, ўқитувчиларнинг мажбурий меҳнатга жалб қилинмаган ҳолда зиммасидаги вазифаларни масъулият билан бажаришлари, дарслик ва қўлланмалар билан таъминлангани, киш мавсумида яратилган шароитлар ва таълим-тарбия билан боғлиқ бошқа жараёнлар прокурор назоратига олинган. Шунингдек, вилоятда 1274 та мактабгача таълим ташкилотига 153 343 нафар бола жалб қилинган, қамров 60,9 фоизга тенг.

Маълумки, болалар соғлом ва барқамол бўлиб вояга етиши учун уларни муносиб тарбиялаш билан бирга тўғри овқатланишига ҳам эътибор қаратиш зарур. Шу мақсадда ҳуқуқий-амалий ёрдамчилар томонидан туман ва шаҳар мактабгача таълим бўлими ҳамда санитария-эпидемиология осойишталик маркази билан келишилган 10 кунлик намунавий таомнома нусхалари барча давлат мактабгача таълим ташкилотлари кириш жойининг ота-оналарга кўринадиган қисмига илиб қўйилиши таъминланди. Бу эса мактабгача таълим ташкилотларининг намунавий таомномасида кўрсатилган озик-овқатлар болаларга тўлиқ берилиши устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш имконини бермоқда.

Кунлар совуқлигини инобатга олиб ҳуқуқий-амалий ёрдамчилар ёнгин хавфсизлигига риоя қилиниши, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратаётгани.

Таҳлиллар таълим ташкилотлари раҳбарлари ёнгин хавфсизлиги қондаларига риоя қилиниши устидан етарли назорат ўрнатмагани натижасида йилдан-йилга мактаб ва мактабгача

таълим ташкилоти масъул ходимларининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг тегишли моддаси билан жавобгарликка тортилиши кўпайганини кўрсатмоқда.

Бунга баъзида лоқайдлик, текшириш даврида бир марта қўлини қўйиб қўйиб, баъзан эса ёнгинга қарши ускуналарни сотиб олишга маблағ етишмаслиги ҳам сабаб бўлмоқда.

Шу каби ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, таълим ташкилотларида ёнгин хавфсизлиги қондаларига риоя қилиниши ҳамда ходимлар ва болаларнинг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида мутасаддиларга топшириқлар берилиб, мутахассислар томонидан таълим даргоҳларида бўлиши шарт бўлган ўт ўчириш асбобларининг тўлиқлиги ва созлиги ўрганилмоқда.

Умуман, ҳуқуқий-амалий ёрдамчилар фаолияти йўлга қўйилганидан буён ўтган қисқа даврда мактаблар ва давлат мактабгача таълим ташкилотларида 1000 га яқин ҳар хил муаммо аниқланиб, 400 дан ортиғи бартараф этилди. Қолганларини ҳал этиш бўйича мутасадди идора ва ташкилотларга кўрсатма ва топшириқлар берилиб, ижроси назоратга олинган. Шунингдек, бириктирилган ходимларимиз томонидан таълим даргоҳларига 250 марта ҳуқуқий ва амалий ёрдам кўрсатилган.

Бу ўз навбатида мамлакатимизда таълим сифатини яхшилашда прокуратура ходимлари ҳам фаол қатнашаётганидан далолатдир.

Шуни таъкидлаш керакки, таълим ва тарбия ҳамма замонларда ҳам ҳаёт-мамот масаласи бўлиб келган ва шундай давом этади. У эътиборимиздан сал четда қолса ўнлаб муаммоларни келтириб чиқаради. Бунга ҳар биримиз доим ёдда тутишимиз керак.

2021 йил 1 февралдан бошлаб барча турдаги (талаба, ўқувчи, нафақа ҳамда аҳоли учун) қоғоз кўринишидаги ойлик йўл чипталари сотувга чиқарилмайди.

28-YANVAR 2021-Y.
HUGUQ № 4
(1253)

5

ДОВУД ПИР

КАЛЪА ҲАҚИДА ГОЛЛАНД ТАРИХЧИСИ ҲАМ БИЛГАН

– Асосан тўрт томонининг мухташам деворлари сақланиб қолган мажмуанинг умумий майдони олти гектар, – дейди Қ.Машарипов. – Қалъажик қалъаси қадимий мудофаа истеҳкомларидан бири. У ҳақидаги дастлабки маълумотлар асосан IX–XII асрлардаги араб-форс манбаларида учрайди. Ўрта асрлар манбаларидаги Кардарахос шаҳрининг хо-зириги Қалъажик харобаларига тўғри келишини биринчи бор XIX аср голланд тарихчиси Де Гуйе илгари сурган. Қалъажик тарихига доир маълумотлар Абулғозийнинг «Шажараи турк» асарида ҳамда Мунис ва Огаҳийнинг «Фирдавсул-иқ-бол» асарларида ҳам қисман келтириб ўтилган. Абулғозий ўзининг «Шажараи турк» асарида Бухоро хони Убайдуллахоннинг Хоразмга юриши тафсилотларини келтириб ўтар экан, унинг 1539 йилдаги иккинчи юриши даврида Динмуҳаммад бошлик Хоразм кўшинлари Кардан хаст (Қалъажик) ёнидаги жангда бухороликларни тор-мор қилганини ёзади. Мунис ва Огаҳий асарида 1787 йилда, яъни Муҳаммад Амин иноқ даврида мангитликлар исён кўтаргани воқеаси келтириб ўтилади.

Манбалардан ёки халқ оғзаки ижодидан маълумки, бирор-бир шаҳар ҳақида сўз кетганда, албатта бир афсонага дуч келамиз. Шу жумладан, Қалъажик ёдгорлиги тарихи билан боғлиқ афсоналар ҳам бор. Бу ҳақдаги ривоят ва афсоналарни 1958–1960 йилларда Қалъажик ёдгорлиги атрофида яшовчи қариялар билан суҳбатлашган Глеб Снесарев тадқиқотларида учратиш мумкин. Жумладан, Қалъажик қалъасининг халқ ичидagi номи Довудқалъа бўлиб, бу темирчилар пири бўлиши Довуд пир афсонаси билан боғлиқ.

НЕГА ҚАЛЪА ДОВУД НОМИ БИЛАН БОҒЛАНГАН?

Ривоятларга кўра, бу қалъада Довуд пир яшаган ва курул-яроғ ҳамда бошқа темир буюмлар ясаган экан. Халқ ичида ҳатто кечқурунлари баъзан темирчи устанинг ишлаётгани, турли овозлар қулоққа чалиниб туриши ҳақидаги гаплар юради. Аммо бу товушларнинг бирорта ишончли манбаси бўлмаса-да, афсона тагида маълум бир ҳақиқат ётади.

Яъни Қалъажик ва унинг атрофидаги кичик қалъалар (Кичик Қалъажик, Кушчакирган, Ғойибота) қадим замонларда ва ҳатто ўрта асрларда ҳам Ҳазорасп билан бир мудофаа тизимига кирган чегара қалъалар вазифасини бажарганлар. Шундан келиб чиқиб, уларда курул-яроғ сақланувчи омборлар ва курул-яроғ ишлаб чиқариш устахоналар бўлиши табиий ҳол, албатта.

Шуни қайд қилиш лозимки, Қалъажик қалъаси ва унинг атрофларидаги аҳоли сувсизлик ёки ижтимоий-иқтисодий инқирозлар туфайли кўп марта бошқа жойларга кўчган. Буни археологик тадқиқотлар яққол кўрсатиб турибди. Натижада темирчи усталар маркази бўлган Қалъажикка кейинчалик келиб ўрнашган аҳоли мазкур анъанани давом эттирилмаган ва Довуд пир билан боғлиқ афсонани тўқиб чиқарган.

ҚАЛЪАЖИК ҚАЛЪАСИНИ ЎРГАНИШ ФАНГА НИМА БЕРАДИ?

Бу Хоразм тарихида маълум бўлмаган қирраларни очиб, Хоразмда антик ва ўрта асрлар шаҳарларининг шаклланиши

Қалъажик қалъаси. Боғот туманидан жануби-ғарбда, Ҳазораспдан 25 км узоқликда – Қорақумнинг барханлари чегарасида жойлашган, баланд-баланд паҳса деворлари мағрур турган ушбу қадимий манзилгоҳни олимлар милoddан аввалги IV асрга оид дея таъкидлашади. Ёдгорлик шу қадар сир-синаотга бойки, унинг кўринишиёқ эртақнамо. Маҳаллий халқ истеҳкомни Довудқалъа деб ҳам атайди. Айтишларича, зимдан қулоқ тутилса, темирчилар пири – Довуд болғасининг саси эшитилиб тураётган... Афсонавий бу қалъани кимлар қурган? Унинг Довуд пирга қандай алоқаси бор? Қалъа тарихини ўрганиш бизга нима беради? Шу каби саволлар билан Урганч давлат университети тарих кафедраси доценти, тарих фанлари номзоди Қудрат Машариповга муурожаат қилдик.

БОЛҒАСИНИНГ САСИ ЭШИТИЛИБ ТУРАДИГАН ҚАЛЪА

«БУ МАСКАН БИР ОБОД БЎЛАДИ ҲАЛИ...»

Қалъажик узок йиллар эътибордан четда қолди. Энди эса неча минг йиллардан буён мардона туриб, асрларни қаритган қалъанинг паҳса деворларини бир кўришга иштиёқмандлар кўпаймоқда. Мажмуани сақлаб қолиш, унинг тарихини ўрганиш – келажак авлодлар олдидagi қарзимиз. Қолаверса, мажмуанинг бетакрор туристик салоҳиятини кенгрок тарғиб қилиш жоиз. Оилавий меҳмонхоналар, меҳмон уйлари ташкил этилиши эса мажмуа яқинидаги маҳаллалар учун ҳам фойдали.

Боғот тумани ҳокимлиги ахборот хизмати раҳбари Муҳаббат Абдуллаеванинг хабар беришича, айни пайтда ҳокимлик томонидан ушбу тарихий маскани ободонлаштириш, маҳаллий ҳамда хорижий сайёҳлар учун қизқарли ва файзли гўшага айланттириш, туризмни ривожлантириш ишлари авжида. Қалъажик қалъасида янги бинолар, меҳмонхоналар қуриломоқда.

Дарвоқе, қалъани қуршаб турган тузли кўлнинг шифобахш хусусияти ҳам воҳада маълуму машҳур. Унинг таркибининг ўрганган мутахассислар шифобахшлиқда кўл суви ўлик денгиз сувидан қолишмаслигини эътироф этишган. Шу боис мазкур маскан ёзда жуذا гавжумлашади. Бир сўз билан айтганда, туманнинг туристик салоҳиятидан унумли фойдаланиш пайти келди.

Юлдуз ҲОЖИЕВА,
«НУҚУ»

АДВОКАТ ПОРА ТАЛАБ ҚИЛДИ

Адвокатнинг мустақил мавқега эга бўлиши жамоатчиликнинг адолат ва одил судловга ишончини кучайтиради. Шунингдек, адвокат ўз фаолиятини юритишда эркин, ҳалол бўлиши, ҳимоясидаги шахснинг ҳуқуқини қонун доирасида ҳимоя қилиши лозим. Бу эса суд жараёнида қонун устуворлигини таъминлашда катта рол ўйнайди.

Адвокат юқорида санаб ўтилган фазилатлардан йироқ бўлса, бир кун келиб халқ назаридан қолади, ҳатто жавобгарликка тортилиши ҳам мумкин.

Авазбек Хонкелдиев Андижон вилоятидаги адвокатлик бюроларидан бирида ишларди. И.Дадахўжаев деган шахс товламачиликда гумон қилинади ва унга Андижон шаҳар ИИБ тергов бўлинимаси томонидан жиноят иши очилади. О.Қудратов қариндоши бўлгани учун унга адвокат қидиради. Хуллас, О.Қудратов А.Хонкелдиев билан танишлиги учун И.Дадахўжаевни ҳимоя қилиш унга топширилади.

Адвокат ўзига топширилган ишни ўрганар экан, гумонланувчига Жиноят кодексининг 165-моддаси билан айб эълон қилинганлини билиб олади. Ўзаро суҳбатларда ҳимоясидаги шахс ҳамда ўртада турган одамнинг соддалигини билиб, фириб ишлатишга тушади. Яъни, у И.Дадахўжаевнинг жиний ҳаракатлари ЖКнинг

165-моддасидан 168-моддасига қайта малакаланмаса унга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланиши мумкинлигини айтади. Агар унинг жинояти 168-модда билан қайта малакаланса озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинлаб, суд залидан озод қилинишини тушунтиради.

Аслида унинг мақсади бошқа эди. Ҳимоясидаги шахсдан катта пул ундиришни ўйларди. Ҳатто мақсадига эришиш учун мижозига ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларда ишловчи мансабдор танишлари борлиги, уларга пул берилса, бу иш хамирдан қил сугургандек осон битишини айтади.

А.Хонкелдиевнинг ваъдасига ишонган О.Қудратов унга 2019 йилнинг 4 июнь куни 4000 доллар, эртаси куни 1000 доллар, 7 июнь куни 2000 доллар, 13 июнь куни 10000 доллар, жами 17000 АҚШ доллари берди. Адвокат пора беришга ундаб, ушбу пуллари кўлга киритади.

Шунингдек, А.Хонкелдиев шунча пул билан қаноатланмайди. У И.Дадахўжаевга оид жиноят иши юзасидан тергов ва суд жараёнлари тамомланган бўлса-да, мазкур жараёнлар учун пул сарфлаганини айтиб, улардан яна 5000 доллар сўрайди. Шундан сўнг И.Дадахўжаев адвокатнинг қонунга хилоф ҳаракатлари ҳусусида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга ариза билан мурожаат қилади. Бош прокуратура, ДХХ ва департамент ходимлари ўтказган тадбирда А.Хонкелдиев И.Дадахўжаевдан фирибгарлик билан 5000 доллар пулни олган вақтида ушланди.

Жиноят ишлари бўйича Миробод тумани судининг ҳукми билан А.Хонкелдиев 3 йил адвокатлик қилиш ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилди ва 4 йил умрини симтўрлар ортида ўтказадиган бўлди.

Улғубек УМАРОВ,
Бош прокуратура бошқарма АМИБ терговчиси

ЁВГА АЙЛАНГАН ИЧКУЁВ

Рўзбек (исм ва фамилиялар ўзгартирилган) 2018 йилда Наргиза Комилова билан танишди. Наргизанинг ҳам аввалги турмуши бўлмаган экан. Муносабатлари илиқлашиб, тез орада шаръий никоҳ асосида турмуш қуришди. Рўзбек қайнонаси Ақида холанинг уйида ичкуёв бўлиб яшай бошлади. Меҳрибон қайнона унга нафақат уйдан жой берди, балки «Nexia»сининг калитини ҳам бериб қўйди.

– Маслаҳатингиз керак эди, – деди бир куни куёв қайнонасига кимтинибгина. – Биласиз, Тошкентдаги ишларим юришмайроқ турибди. Бу ёқда Наргиза ҳам ҳомилдор. Ўша куни маҳаллани айланиб юрганимда бир жойда қаровсиз ётган «мойка»ни кўриб, хаёлимга бир фикр келди. Шунинг жижизлаб юритсам, рўзгорга тўрт-беш сўм орттирсам, сизга ҳам улуш бериб турардим.

– Биздан қандай ёрдам керак? – деди Ақида хола «ишбилармон» куёвининг ғоясидан қувониб.

– Қандай бўларди, пулдан қарашиб турсангиз, «мойка»га аппарат, насос олардим-да...

Ақида хола ўзининг номига банкдан 3 млн. 500 минг сўм кредит олиб, бу пулга куёвига бозордан 2 млн. 475 минг сўмга карчер, 445 минг сўмга чангютгич олиб берди. Уйда турган 620 минг сўмлик сув насосини ҳам унга тутқазиб юборди.

Куёв ишини бошлаб юборди. Орадан бир неча кун ўтиб, қайнонасига озроқ пул берди.

Қулар ўтиб Рўзбекнинг феъли айнаиди. Уйга кечаси маст бўлиб келадиган одаг чиқарди.

Бу орада Наргиза шифохонага тушиб қолди. Рўзбек унинг ҳолидан хабар ҳам олмади. Қайнонанинг аччиғи келиб, куёвини уришган эди, Рўзбекнинг қовоқ-тумшуги осилиб кетди. Бир неча кун аразлаб юрди. Қайнонасига берган пулини қайтариб олиб, уйга келмай қўйди.

Ичкуёвнинг инжиқлиги сабаби кейинроқ аниқланди. Ақида хола ўз хонасидаги тилла тақинчоқлар турадиган қутисида тополмай, жиғибийрон бўлди. Унинг ичиди иккита тилла узук, икки жуфт тилла зирак ва битта «Кардинал» тилла занжирини сақлаб келарди.

Ақида хола куёвини излаб «мойка»га борди. У ердан Рўзи-

бекни топа олмади. Шу ердаги ишчилардан суриштирганида карчер, чангютгич ва сув насосини сотиб, Тошкентга кетганини айтишди.

Ақида хола ҳовликиб уйига келди. Машинасини очиб қаради. Юкхонадаги диски билан турган захира баллони ҳам жойида йўқ эди. Рўзбек уни ҳам пуллаб юборган экан. Аёл сўм орттирсам, сизга ҳам улуш бўлимига хабар берди...

Жиноят ишлари бўйича Қарши тумани судида Рўзбек Мирзабековнинг жиноят иши қўрилди.

Судланувчи 1984 йилда туғилган. Маълумоти ўрта, вақтинча ишсиз, оилали, уч нафар фарзанди бор. Илгари қилган жинояти учун олти йилга озодликдан маҳрум этилган, жазонинг пул қисмини ўтагач, амнистия туфайли озод қилинган. Тошкент вилояти Зангиота туманида яшаган.

Суд мажлисида Рўзбек барча қилмишларига иқроор бўлди. Ақида хола ҳозирги қуяда судланувчининг қариндошлари унга етказилган моддий зарарни қоплаб бергани, Рўзбек айбига иқроор бўлиб кечирим сўрагани сабабли унга нисбатан ҳеч қандай даъвоси йўқлигини маълум қилиб, жазо тайинлашда қонуний энгиллик беришни сўради.

Суд ҳукмига кўра Рўзбек Мирзабековга иш ҳақининг 20 фоизини давлат ҳисобига ушлаб қолган ҳолда икки йил муддатга ахлоқ тузатиш иши жазоси тайинланди.

Шу тарика қайнонаси билан бошлана, бизнесига сармоа олган ичкуёв унга ёлғинини намойиш қилди. Энди анча вақт бунинг жабрини тортишига тўғри келади...

Фаррух ШУКУРОВ,
Қарши тумани прокуратураси терговчиси

БАРҲАМ ТОПМАЁТГАН ИЛЛАТ

Гиёҳвандлик умр заволи эканини, кишини жиноятга бошлашини, у туфайли қанчадан-қанча гўдаклар майиб-мажруҳ бўлиб дунёга келишини яхши биламиз. Шундай экан, нима учун ҳаловатли ҳаётимизни зулматга алишамиз?

лиги, футболкаси ичига 542,44 грамм нашани яшириб олгани аён бўлади.

У оғу илинжида аланг-жаланг кезишга ўрганиб қолган эди. Яқиндагина қўлга тушгани унга сабоқ бўлмади. Орадан кўп ўтмай, 4 июнь куни танишига бир даста нашани 50 минг сўмга сотаётганида яна ушланади.

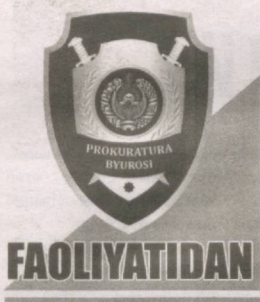
Наркотик моддаларни истеъмол қилиш, сақлаш ва сотиш жиноят эканини ҳамма билади. Била туриб оғуға ошно бўлган А.Азимов суд ҳукми билан 5 йилу 1 ой муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Раҳмонжон АБДУЛЛАЕВ,
Мингбулоқ тумани прокурорининг ёрдамчиси

Мингбулоқнинг Қирқчек маҳалласида яшовчи Азамат Азимов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам ана шундай чиркин йўлни танлаганлардан. На иши, на касбининг тайини бўлган Азамат 2020 йилнинг 10 май куни эрталаб Сирдарё бўйига борганида, қирғоқда ўсиб ётган ёввойи наша кўзига чиройли кўриниб кетди. Чеккиб кўрмоқчи бўлиб юлиб олди-да, пакетга солиб ортига қайтди.

Шу куни соат 17.30 ларда Жомашуй шаҳарчасидаги «Шердор» савдо мажмуаси ёнида олазарак юргани туман ИИБ ходимлари эътиборини тортди. Текшириб қўришганида бу бежиз эмас-

МАСЪУЛИЯТ БЎЛСА, ИШДА УНУМ БЎЛАДИ...

Кейинги вақтда суд ва бошқа органларнинг ҳужжатлари ижроси устидан назорат кучайтирилган. Мажбурий ижро бюросининг Сирдарё тумани бўлимида ҳам бу борада муайян ишлар қилинмоқда.

Бўлимдаги алимент ундириш билан боғлиқ 1711 та ҳужжатнинг 331 таси ёки 18 фоизи алимент тўловчи ишсизларга тааллуқли. Уларни ишга жойлаштириш юзасидан меҳнат ярмаркалари ташкил этиш орқали ундирув самарадорлигини яхшилашга эришилган.

Бандликка кўмаклашиш марказида ўтказилган меҳнат ярмаркасида алимент тўловчи ишсизлардан 37 нафари мавсумий ҳамда 29 таси доимий ишга жойлаштирилди. «Бизнес-акселератор» ўқув марказидаги меҳнат ярмаркасида эса яна 30 нафари мавсумий ва 23 нафари доимий ишга жойлашди.

Бундан ташқари, меҳнат ярмаркаларида тўрт кишига жами 32,7 млн. сўм алимент ундириб берилди. Жумладан, 2018 йил 14 августдаги ижро ҳужжатига

асосан Ш.Бўриевдан фарзандининг моддий таъминоти учун 19 млн. сўм, 2020 йил 10 январдаги ижро ҳужжатига асосан А.Жалғашевдан фарзандининг моддий таъминоти учун 6,7 млн. сўм алимент ундирилиб, ижро иши тамомланган.

Энг муҳими, меҳнат ярмаркаларида тўртга оилани яраштиришга эришилди. Хусусан, 2017 йил 25 августдаги ижро ҳужжатига асосан В.Кулаковдан Э.Халиловага фарзандининг моддий таъминоти учун алимент ундириш белгиланган бўлиб, шу куни ушбу оила яраштирилди.

Алимент ундируви билан боғлиқ ҳужжатлар ижроси давомида алимент тўлашдан бўйин товланган 74 кишига нисбатан судлар томонидан маъмурий қамок жазоси тайинланган.

Айни пайтда алимент тў-

лашдан қасддан бўйин товланган икки кишига нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, жазо муқаррарлиги таъминланган.

Бюро ходимлари қонуларни тарғиб қилиш, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда ҳам фаол қатнашаётган. Ўтган йили 175 нафар ундирувчи қарздорлар билан келишгани сабабли ижро ишлари тамомланган, шундан 97 та оила тикланиб, 194 та бола ҳозир ота-онаси билан бирга яшамоқда.

Суд ва бошқа органларнинг ҳужжатларини ижро этишда ходимларнинг масъулиятини оширишга қаратилган тадбирлар давом эттирилмоқда.

Махмуд ИСМАИЛОВ,
МИБ Сирдарё тумани бўлими бошлиғи

КРЕДИТНИ ВАҚТИДА ТЎЛАБ ҚЎЙИНГ!

Бугунги кунда мамлакатимизда кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда. Айниқса, фаолиятини кенгайтириш, иш ўринлари яратиши учун тижорат банклари уларга имтиёзли кредитлар бermoқда. Бундай имкониятдан фойдаланиб, ватан равақига ҳисса қўшаётган юртдошларимиз кўп.

Бироқ гуруҳ курмасиз бўлмаганидек, олинган кредитни ўз вақтида қайтармаётган тадбиркорлар ҳам бор. Хусусан, Навбахор туманлараро иқтисодий судининг 2020 йил 1 декабрдаги «Timur sayf agro» ва қўшимча жавобгар «Shahriyot agroexport» МЧЖлардан «Xalq bank»га 1 млрд. 119 млн. сўм кредит қарзи ҳамда давлатга 22 млн. 386 минг сўм бож ундириш тўғрисидаги ижро иши 4 декабрда бюронинг Навбахор тумани бўлимига келиб тушди. Шу куннинг ўзида давлат ижроси томонидан ишга киририлиб, бу ҳақидаги қарор нухаси тарафларга юборилди. Жамият балансидаги гулхона реализация қилиш учун хатланди.

Мажбурий ижро ҳаракатлари натижасида қарз ва бож тўлиқ ундирилди.

Ўктам НЕГМАТОВ,
Бож прокуратура ҳузуридаги МИБ бўлим бош тафтишчиси

МАЖБУРИЯТНИ УНУТМАНГ!

Мажбурий ижро бюросининг Тошкент шаҳар бошқармаси ва туман бўлими иш юритувидаги алимент билан боғлиқ 24 мингдан ортиқ ҳужжатни ижро этиш, ажрашган оилаларнинг тикланишига ҳисса қўшиш бўйича иш олиб бормоқда.

Жумладан, фуқаролик ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туманлараро судининг 2018 йил 10 августдаги қарорига асосан А.Каримовдан Г.Тўлашевга икки фарзандининг таъминоти учун ҳар ойлик даромадининг 1/3 қисми миқдорига алимент ундириш белгиланган. Мажбурий ижро бюроси Юнусобод тумани бўлими давлат ижроси С.Эшдавлатовнинг ҳаракатлари билан ушбу оила ярашди. Салкам етти йилдан сўнг оила тикланди.

Фуқаролик ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туманлараро судининг 2014 йил 18 июндаги буйруғига асосан Е.Мамедамановдан О.Мамедамановага икки фарзандининг моддий таъминоти учун ҳар ойлик даромадининг 1/3 қисми миқдорига алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўлимига 25 июнда келиб тушган. Шу куни ишга киририлган ва бу ҳақидаги қарор нухаси тарафларга юборилган. Отаси фарзандлари учун алиментни ўз вақтида тўлаб келган бўлса-да, давлат ижроси Н.Ўлмасова оилани тиклашга ҳаракат қилиб, 6 йилдан буён ажримдаги эр ва хотинга нисбатан тушунтириш ва профилактик тадбирларни олиб борди. Натижада улар фарзандларининг келажагига бефарқ бўлмай, ярашишди. Оила тикланиб, ундирувчининг илтимосига кўра алимент тўғрисидаги ижро ҳужжати тамомланди.

Шунингдек, МИБ Мирзо Улуғбек тумани бўлимига фуқаролик ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туманлараро судининг 2020 йил 6 мартдаги буйруғига асосан Ш.Йўлдошевдан А.Йўлдошевага икки фарзандининг моддий таъминоти учун ҳар ойлик даромадининг 1/3 қисми миқдорига алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати 7 мартда келиб тушган. Шу судининг 2017 йил 13 февралдаги буйруғига асосан Ф.Юнусовдан Г.Ахмедовага икки фарзандининг моддий таъминоти учун ҳар ойлик даромадининг 1/3 қисми миқдорига алимент ундириш белгиланган бўлиб, мазкур ҳужжат бўлимига 20 февралда келиб тушган.

Мазкур ижро ҳужжатлари бўйича оталар алиментни ўз вақтида тўлаб келишган. МИБ туман бўлими томонидан олиб борилган тушунтириш ва профилактик ишлар натижасида мазкур оилалар ярашди. Бугун фарзандлар ўз ота-онаси бағрида улғайишмоқда.

Аскар АДИЛОВ,
МИБ Тошкент шаҳар бошқармаси шўъба катта инспектори
Бекзод БАБАЕВ,
бошқарма шўъба инспектори

МУРОЖААТЛАР ДОИМО ЭЪТИБОРДА

МИБ Самарқанд вилояти бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлимида томонидан белгиланган жадвал асосида фуқаролар ва юридик шахсларнинг вакиллари ҳар куни қабул қилинмоқда.

Ўтган йилда жами 19092 та мурожаат келиб тушган, уларнинг 17850 таси бюро органлари ходимлари томонидан қўриб чиқилиб хал қилинган. 8564 таси қаноатлантирилиб, 7540 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланган. Мурожаатларни қўриб чиқишда 9286 таси бўйича ҳуқуқий тушунтириш берилган, 100 та мурожаат хал қилиш учун бошқа муассасаларга юборилган.

Бошқармага келиб тушган 406 та мурожаат хал қилиш учун ҳудудий бўлиmlарга юборилган. 284 таси бошқа бошқарма ва бўлиmlарга ўтказилган. 21 та мурожаат кўрмасдан қолдирилиб, 285 та мурожаатни қўриб чиқиш тугатилган.

Бюро органларида хал қилинган 17850 та мурожаатдан 12321 таси алимент ундириш, 1464 таси қарзни ундириш, 906 таси зарарни ундириш, 209 таси қурилмани бузиш, 60 таси четта чикиш ҳуқуқини чеклаш тўғрисидаги қарорларни бекор қилиш, 1668 таси энергия ва сув ресурсларини

етказиб бериш ва истеъмолини назорат қилиш, қолганлари бошқа масалалар билан боғлиқ.

Бошқармага Ўзбекистон Республикаси Президентининг қабулхонасидан келиб тушган 8241 та мурожаатнинг 7692 таси қўриб чиқилиб, 5545 таси қаноатлантирилган. 1783 таси бўйича тушунтириш берилган, 14 та мурожаат қонуннинг 29-моддасига асосан кўрмасдан қолдирилган, 254 та мурожаат қонуннинг 30-моддасига асосан тугатилган.

2020 йили Бош прокуратуранинг ишонч телефонида бюронинг вилоят бошқармасига 1910 та мурожаат келиб тушган. Уларнинг 1830 таси хал қилиниб, 706 таси қаноатлантирилган ва 1124 тасига ҳуқуқий тушунтириш берилган.

Шу билан бирга фуқароларнинг мурожаатлари билан ишлашни тўғри ташкил қилиш ва фаолият самарадорлигини ошириш мақсадида бюронинг шахар ва туман бўлиmlари бошлиқларига тегишли кўрсатмалар бериб келинмоқда.

Рустам ХУЖАКУЛОВ,
МИБ Самарқанд вилояти бошқармаси катта инспектори

ҚЎЙ ЎРНИГА НАҚДИ

Фуқаролик ишлари бўйича Кармана туманлараро судининг 2020 йил 24 январдаги қарорига асосан «Олтинсой» ширкат ҳўжалигини фермер ҳўжалигига айлантириш комиссияси ҳамда қўшимча жавобгар Нурмама товлардан Ш.Очиловга 300 та қўй олиб бериш ҳақидаги ижро ҳужжати бюронинг Хатирчи тумани бўлимига 19 февралда келиб тушган.

Давлат ижроси томонидан шу куннинг ўзида ижро иши юритиш тўғрисида қарор қабул қилиниб, нухаси тарафларга юборилган.

Ижро жараёнида ширкат ҳўжалиги ва ака-ука Нурмама товларда суд қарорига кўрсатилган 300 та қўй йўқлиги аниқланиб, 11 мартда тарафлар иштирокида далолатнома расмийлашти-

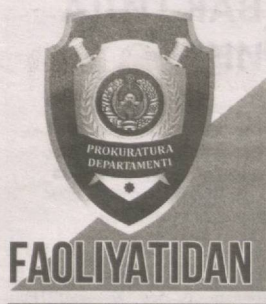
рилган. Ушбу чорвани олиб беришнинг имкони йўқлиги ҳамда суд қарорига қўй ўрнига пул ундириш белгиланмагани сабабли судга мурожаат этилган.

Қўрилган чоралар натижасида фуқаролик ишлари бўйича Кармана туманлараро судининг 18 декабрдаги 300 та қўй ўрнига 157 млн. 200 минг сўм пул

ундириш ҳақидаги ажримга асосан ширкатнинг банкдаги ҳисобрақамига инкассо топшириги қўйилиб, қарз 2021 йил 20 январда Ш.Очиловга тўлиқ ундириб берилди.

Зафар РИЗАЕВ,
МИБ Хатирчи тумани бўлими давлат ижроси

Хорижий фуқароларнинг Россия Федерациясида қулай рўйхатдан ўтиши ва солиқ тўлаши учун «МИГРАНТ СЕРВИС» мобил иловаси ишлаб чиқилди.

АЛДАНИБ ҚОЛИШНИ ИСТАМАСАНГИЗ...

Бугун мамлакатимиздаги ислохотларнинг барчаси халқ манфаатини кўзлаб амалга оширилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 сентябрдаги «Валюта сиёсатини либераллаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони ҳам валюта сиёсатини либераллаштиришда муҳим аҳамият касб этди. Ўтган вақт мобайнида мамлакатимизда экспорт салоҳияти ошди, ишбилармонлик ва инвестиция муҳити яхшиланди.

ларнинг хизматидан фойдаланиб, улардан қалбаки доллар сотиб олиб ёхуд кам пул олиб алданиб қолганлар ҳам йўқ эмас.

Масалан, департаментнинг Тошкент вилояти бошқармаси ва Божхона бошқармаси ходимлари ҳамкорликда ўтказган тадбирда фуқаро Х.К. таниши Т.О.дан олган қалбаки 9000 долларнинг 8950 долларини ҳақиқий 4500 долларга сотаётган вақтида ашёвий далиллар билан ушланди.

Ўрни келганда айтиш кераки, департаментнинг Тошкент вилояти бошқармаси ходимлари томонидан 2020 йилда ўтказилган тадбирлар натижасида сохта 5500 доллар ва 45 млн. сўм муомалага киритилишининг олди олинди.

Таъкидлаيمизки, фуқаролар валюта олди-сотдисини фақат банклар орқали амалга оширса, ҳар хил кўнгилсизликларнинг олди олинган бўлар эди.

Гулчехра РАЗЗАКОВА,
департаментнинг Тошкент вилояти бошқармаси катта инспектори

FAOLIYATIDAN

Энг муҳими, юридик ва жисмоний шахсларнинг чет эл валютасини банклардан эркин харид қилиши ва сотиши кафолатланди. Масалан, айни вақтда Тошкент вилоятида 13 та тижорат банки ва уларнинг 77 та филиалида 2019 йилда фуқаролардан 157 млн. 631 минг АҚШ доллари сотиб олинди, уларга 54 млн. 234 минг доллар сотилган. 2020 йилда эса 188 млн. 300 минг доллар сотиб олинди, қарийб 217 млн. доллар сотилган.

Аҳоли гавжум жойларда хорижий валюталарни айирбошлаш шохобчалари ишлаётгани, банк-маглар ўрнатилгани ҳам ноқонуний валюта савдосининг олдини олишда муҳим аҳамият касб этди. Бу билан яширин иктисоди-

ёт тегирмонига сув қуйиб юрганларнинг пайи қирқилди.

Шунингдек, Президентимиз томонидан 2019 йил 15 январь кунин имзоланган «Иктисодий жиноятларга ва оммавий қирғин куралини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашни механизмлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонунга қўра Жиноят кодекси ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга киритилган ўзгартиришлар билан валютанинг ноқонуний муомаласи учун жоний жазо ва маъмурий чораларни кўриш такомиллаштирилди.

Хорижий валютани қонунга хилоф равишда ўтказиш,

нақд пулнинг банкдан ташқари ноқонуний айланиши, давлат манфаатига зид келадиган экспорт-импорт шартномаларини амалга ошириш ҳамда валютага оид жиноятларга қарши курашиш мақсадида Бош прокуратура хузуридаги департаментнинг Тошкент вилояти бошқармаси ходимлари ҳам тизимли ишларни амалга оширмоқда. Энг аввало, аҳоли орасида валютага оид қонунчиликдаги ўзгаришлар ҳақида 2020 йилда 238 марта тарғибот ўтказилди. Тезкор тадбирларда ноқонуний равишда муомалага киритилган 39800 АҚШ доллари, 18 минг Россия рубли, 345 минг Қозоғистон тенгеси, 306 млн. 200 минг сўм ва бошқа валюталар олиб қўйилиб, қонунбузарларнинг жавобгарлиги масаласи ҳал

этилди. Натижада мазкур йўналишдаги жиноятлар ўтган йиллардагига нисбатан камайди.

Лекин ҳануз валютанинг ноқонуний олди-сотдисини билан шугулланаётган шахслар учраб турибди. Департаментнинг Тошкент вилояти бошқармаси ходимлари ўтказган тадбирда Б.Х. ва С.А. 18 минг долларни 189 млн. 360 минг сўмга сотаётган вақтида ушланган. Хуқуқбузарлардан қонунга зид равишда муомалага киритилган валюта ашёвий далил сифатида олинди, жиноят иши қўзғатилди.

Шу ўринда бизни яна бир масала ўйлантиради. Яъни баъзи фуқаролар шубҳали шахсларга мурожаат қилиб, беихтиёр қонунбузарлик иштирокчисига айланиб қолаётти. Чунки валютафуруш-

«ШУНЧА ҒАЙРАТИНГ БОР ЭКАН...»

Бу каби ишбилармонлар ҳақида эшитсангиз, беихтиёр «эй, барака топкур, шунча ғайратинг бор экан, уни қонуний тадбиркорлик ривожига сарфлаб, ўзинг ҳам даромад орттириб, атрофдагиларга ҳам наф келтирмайсани?» деб юборасиз...

Шаҳрисабз шаҳри Зингирон маҳалласи Ёшлик кўчасида яшовчи И.А. уйига жувоз ўрнатиб, чигитдан мой ишлаб чиқара бошлади.

Департаментнинг Шаҳрисабз шаҳар бўлими томонидан А.Т.нинг тадбиркорлик фаолияти ҳимоясига оид мурожаати юзасидан ўтказилган тадбирда И.А.дан битта жувоз, 65 литр мой, 250 килограмм чигит, 283 килограмм кунжара, 25 килограмм зигир, жами 5 млн. 505 минг 500 сўмлик товарлар ашёвий далил сифатида олинди.

Суд ҳукми билан жазосини олган «тадбиркор» энди ғайратини қаерга сарфлашни англаб етгандир?!

Нормўмин СОАТОВ,
департаментнинг Қашқадарё вилояти бошқармаси бўлим бошлиғи

ТУТУНИ ЧИҚҚАН КЎМИР САВДОСИ

Қишда чекка ҳудудларда яшовчи аҳолини суюлтирилган газ ва кўмир билан таъминлаш долзарб масала саналади. Бу борада ҳукумат қонуний чораларни кўраётган бир пайтда ана шу вазиятдан фойдаланиб қолишга уринаётган, қонунни менсимайдиган фирибгарлар ҳам учраб турибди.

Бош прокуратура хузуридаги Иктисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг Хоразм вилояти бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлими томонидан аҳоли ва ижтимоий соҳа объектига кўмир етказиб бериш ва унинг захирасини яратишда қонун бузилишининг олдини олиш, нарх-наво барқарорлигини сақлаш борасида тезкор тадбирлар ўтказилмоқда. Хусусан, «Кўмир таъминот» масъулияти чекланган жамиятнинг Хоразм вилояти филиалига қарашли бўлган Янгиариқ тумани кўмир омбори мудири ҳамда оператори аҳолига етказилиши лозим бўлган 38,9

тонна кўмирни шу тумандаги пишик ғишт ишлаб чиқарувчи корхонага ҳеч қандай ҳужжатсиз, ноқонуний равишда 13 млн. 600 минг сўмга сотаётган вақтида департамент ходимлари томонидан ушланган. Тадбир якунида кўмир далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Ҳозир мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов олиб борилмоқда.

Дилрабо КУРЯЗОВА,
департаментнинг Хоразм вилояти бошқармаси катта инспектори

ЖИНОЯТНИНГ КАТТА-КИЧИГИ ЙЎҚ

Ер – давлат мулки. Ундан қонунга хилоф тарзда фойдаланиш жавобгарликни келтириб чиқаради. Когон тумани Сабиеён қишлоғида яшовчи Г.Умурова 2003 йилда ўзининг номига уй қуриш учун олинган ерда иморат қила олмади.

Аммо ундан-бундан агар аҳужжатларини расмийлаштириб қўймаса, давлат ерин олиб қўйиши мумкин деган гапларни эшитгач, ҳаракатга тушиб қолди. Аввал маҳаллага мурожаат қилди. Хукуматобод маҳалласи раиси Кенжа Ғаниевдан 2013 йилда иморат қуришни бошлагани ҳақида маълумотнома олди.

Маҳалла раиси ҳам суриштириб ўтирмай Вазирлар Маҳкамасининг «Кўчмас мулкка нисбатан мулк ҳуқуқини

этироф этиш бўйича бир марталик умумдавлат акцияси доирасида кўчмас мулкларга нисбатан мулк ҳуқуқини этироф этиш тартиби тўғрисида»ги қарори билан тасдиқланган низом талабларига зид тарзда Сабиеён қишлоғидаги 630-контурнинг 600 квадрат метр участкасида уй қурилмагани ва Г.Умурова у ерда истикомат қилмаслигини билса-да, Г.Умурова оила аъзолари билан шу участкада яшаётганини тасдиқловчи сохта маълумотнома

ма берди. Иши хамирдан қил суғургандек осон кечаётган Г.Умурова вақтни бой бермай Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри Когон тумани бўлими мутахассиси Шаҳбоз Ибодовга учрашди. Кадастр ходими иморатнинг техник планига уйнинг чизмасини тайёрлаб берганида ҳам Г.Умуровага ишонди.

Ёлгон барибир фош бўлди. К.Ғаниев ва Ш.Ибодовга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукмига қўра жиноятчилар қилмишларига яраша жазога тортилди.

Ақобир АҲМЕДОВ,
департаментнинг Когон тумани бўлими бошлиғи

ТАМАГИР ИНСТРУКТОР

Олтиариқ туманидаги «Автоматоҳаваскорлар кўнгилли жамияти» унитар ўқув корхонасида инструктор вазифасида ишловчи А.Т. фирибгарлик ва пора беришга ундаш орқали пул ишламоқчи бўлди.

Хусусан, у фуқаро У.М.ни Фарғона вилоят ИИБ ИХХБда ишловчи танишларига 350 АҚШ доллари пора бериш орқали унинг «В, С» тоифали ҳайдовчилик гувоҳномасига «Е» тоифасини қўшиб, ўқув курси ва имтиҳонга қатнаштирмасдан бир кунда олиб беришини айтиб, пора беришга ундаган.

Ушбу ҳолат бўйича У.М.нинг аризаси асосида департаментнинг Олтиариқ тумани бўлими томонидан ўтказилган тадбирда тамагир инспектор У.М.дан 350 долларни олган вақтида ушланган.

Жиноят ишлари бўйича Олтиариқ тумани суди томонидан ушбу жиноят иши қўриб чиқилиб, судланувчига икки йил озодликни чеклаш жазоси тайинланди.

Аброр АЛИЕВ,
департаментнинг Олтиариқ тумани бўлими инспектори

МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ!

Прокуратура органлари тизимида кўп йиллар хизмат қилиб, юртимизда қонунийликни мустақамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсон, прокуратура фахрийси Саъдулла Мустаев табарруқ 60 ёшни қарши олди.

У тизимдаги фаолияти давомида Самарқанд вилояти прокуратураси органларида турли лавозимларда хизмат қилиб, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустақамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий вазифаларни бажаришга масъулият билан ён-

дашди.

Самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари орасида ҳурмат қозонди.

Фаолияти давомида халқнинг ҳимоячиси, адолат ва қонунийлик посбони сифатида ҳамкасбларига ҳамда ёш мута-

хассисларга ўрнак бўлгани учун С.Мустаев тажрибали мураббий, меҳрибон устоз сифатида юқсак кадрланади.

Ҳурматли Саъдулла Бурибаевич, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга сичат-саломатлик, узок умр, хонадонингизга файзу барака тилаймиз!

Самарқанд вилояти прокуратураси жамоаси

FAOLIYAT

ЭЪТИБОР ВА ҒАМХЎРЛИК

Давлатимиз раҳбари Олий Мажлисга қилган мурожаатида «Янги Ўзбекистон мактаб оstonасидан, таълим-тарбия тизимидан бошланади» деган ғоя асосида устувор вазифаларни белгилаб берди.

Ёш авлод билимли, соғлом, ватанпарвар бўлиб улғайиши учун барча кучлар сафарбар қилинади. Йигит-қизларга меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касбларни ўргатиш, ташаббусларини рўёбга чиқариш учун зарур шароитлар яратилади.

Мурожаатда белгилаб берилган вазифалардан келиб чиққан ҳолда Фарғона вилояти прокуратураси органлари томонидан ёшларнинг бандлигини таъминлаш борасида эътиборга молик ишлар қилинмоқда. Айниқса, уларнинг тадбиркорлик кўникмаларини эгаллаб, жамиятга ўз ўрнини топишида ҳуқуқий ёрдам кўрсатилаёпти. Хусусан, январь ойида вилоят прокурори У.Қосимов бошчилигида Данғара туманида сектор раҳбарлари ва масъул-

лар иштирокида ўтказилган тадбирда туман ёшларининг бандлигини таъминлаш ишлари танқидий муҳокама қилинди ва масъулларга кўрсатмалар берилди. Муҳокамалардан сўнг болаларга етарли шароит яратилмаган 17-мактаб ҳамда 1-, 4-мактабгача таълим муассасаларида қурилиш-таъмирлаш ишларига киришилди.

Шунингдек, вилоят прокурорининг тумандаги «Ёшлар дафтари»га киритилган ёшлар билан учрашувида тингланган мурожаат, муаммо ва таклифлар ўрганилиб, ҳал этиш чоралари кўрилди. Ишга жойлашиш, тадбиркорлик учун кредит олиш, электр таъминоти ва бошқа масалаларга оид 47 та мурожаатнинг 40 таси ҳал этилди. Хусусан, 23 кишининг

бандлиги таъминланди. Вилоят прокурори томонидан Чинобод маҳалласидаги бўш турган 24 гектар ерни тадбиркорлар ва ёшлар кичик корхоналар ташкил этиб иш бошлаши учун уларга кичик саноат зонаси сифатида ажратиб бериш таклифи билдирилди. Ушбу масала халқ депутатлари вилоят кенгаши сессиясида кўриб чиқилиб, тасдиқланди.

Бундан ташқари деҳқончилик қилиш истагини билдирган

50 кишининг рўйхати тузилди. Уларга 10 сотихдан ер ўлчаб берилмоқда.

Туман Маданият марказида ёшларни фаолиққа ундаган яна бир тадбир бўлиб ўтди. Маъшуҳ спортчилар билан суҳбат уларни янги марралар сари илҳомлантирди.

Нодиржон ДЖАЛОЛОВ,
Фарғона вилояти прокурорининг катта ёрдамчиси

ВАЛЮТА БОЗОРИ ТАРТИБГА КЕЛДИ, ЛЕКИН...

Бундан уч-тўрт йил олдин банклар қошида валюта айирбошлаш шохбчалари бўлса-да, мижозлар ўз валютасини қора бозорда айирбошлаб оларди. Бунга сабаб – банкда бир нарх, қора бозорда бошқа нарх бўларди.

Бугунги кунда ҳар бир фуқаро банкдан бехоҳлаган миқдорда валюта сотиб олиш ва сотиш имконига эга. Ҳамма вақт урсур бўлиб ётадиган қора бозор ўз-ўзиндан барҳам топди. Лекин «Ўрганган кўнгил

ўртанса қўймас» деганларидай, бозорларда ноқонуний тарзда фаолият юритаётган «уддабурун»лар хали ҳам учраб турибди.

Ботир Ахроров тоғни урса талқон қиладиган йигит. Лекин у бир касбнинг бошини

тутмай, енгил даромаднинг ортидан қувиб, Ангрэн шаҳар деҳқон бозорининг атрофида ноқонуний валюта айирбошлашни одад қилади. Лекин у «Кўза кунда эмас, кунда синади» деган нақлни ёдидан чиқарди.

Департаментнинг Ангрэн шаҳар бўлими ходимлари бозорда ўтказган тадбирда Б.Ахроров 4400 АҚШ долларини 44 млн. 880 минг сўмга сотиб олган вақтида ушланди. Тадбир давомида унинг ёнидан яна 1 млн. 115 минг сўм ва 20 евро ашёвий далил тарикасида олинди ва гувоҳлар иштирокида далолатнома тузилди.

Жиноят ишлари бўйича Ангрэн шаҳар судининг ҳукмига кўра Б.Ахроровга уч йил озодликни чеклаш жазоси тайинланди.

Мазкур ҳолат шунга кўрсатадики, ноқонуний иш ташвиш келтиради. Ҳар бир ҳаракатимиз қонун доирасида бўлса, хотиржам яшаймиз. Эл-юрт олдидаги обрўимизга путур етмайди. Ким қонунларга итоат этмаса бир кун жазосини олиши муқаррар.

Аброр САЛИМОВ,
департаментнинг Ангрэн шаҳар бўлими бошлиғи

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

MUASSIS:

**Ўзбекистон
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi**

BOSH MUHARRIR:

Jahongir MAKSUMOV

TAHRIIR HAY'ATI:

**Erkin YULDASHEV
Halim BOLTAYEV
Alijon ABDULLAYEV
Hayot SHAMSUTDINOV
Utkirjon DEXKANOV
Maqsudali QAMBAROV**

TAHRIIRIYAT
MANZILI:

Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

www.huquq.uz

Info@huquq.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin. «HUQUQ» materiallari ko'chirib bosilganda manbaa sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart. [i] – tijorat materiallari.

Buyurtma +4532.
10 899 nusxada bosildi.
Oqog'oz bichimi A-3, hajmi 3 bosma tobeq.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teritiladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Nabvatchi muharrir: KASQAROV
Sahifalovchi: S.BABAJOV

Gazeta haftaning payshanba
kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Nashr ko'rsatkichi 231

Gazeta «O'zbekiston»
nashriyot matbaa ijodiy uyida
chop etiladi.
Korxonada nashr: Toshkent shahar,
Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 123456789

Gazeta O'zbekiston Respublikasi
matbuot va axborot agentligida 2009-yil
12-oktabrda 0188-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

Uzbekistan Airports akциядорлик жамияти бутунжаҳон аэропортларини бирлаштирган Airports Council International (ACI) ташкилотига расман аъзо бўлди.

28-YANVAR 2021-Y.

HUQUQ № 4

(1253)

11

